

okt-
nov

Lesbrief 1

Bloembollen

Wat leuk dat je bloembollen gaat planten. Schaf voor deze lesbrief biologische bloembollen aan, hiermee help je bijen aan voedsel in het vroege voorjaar. In deze les laat je een paar bloembollen vervroegd uitkomen in het klaslokaal. De leerlingen bekijken hoe een bloembol groeit. Plant de bloembollen voorafgaand aan deze les in de grond rond de school, maar houd er van elke soort één apart. Die gebruik je tijdens deze les.

LESDOELEN

- De leerlingen leren een bloembol verzorgen.
- De leerlingen weten wat een bloembol nodig heeft om te groeien en bloeien.

LESDUUR

■ 45 minuten

■ Voorbereiding

Verzamel de benodigde materialen. De meeste spullen kun je vinden bij een tuincentrum. Print het dagboek van een bol uit en de bloemen zoekkaart.

Vraag eventueel een ouder om te helpen met het planten van de bollen in de klas.

Let op: houd van elke bolsoort één bol apart. Deze

is nodig om onderstaande les uit te voeren. Plant dan, samen met de leerlingen, de bloembollen aan.

AAN DE SLAG

■ Bloembollen planten

Voordat je de rest van deze les kunt uitvoeren, plant je met de leerlingen de bloembollen aan. Houd van elke soort één bol apart voor onderstaande les. Gebruik voor het planten kleine schepjes en zorg dat de bloembollen met het puntje omhoog de grond in gaan. Plant de bollen 10 cm diep en 5-10 cm uit elkaar.

Bespreek met de leerlingen na hoe het planten van de bloembollen is gegaan. Weten ze ook waarom ze deze bloembollen hebben geplant? Vertel dat de bloemen pas opkomen als het iets warmer wordt, in de lente.

Omdat dat best nog wel lang duurt, hebben we er een paar apart gehouden. Deze bloembollen gaan we binnen planten. Binnen is het lekker warm en daardoor komen de bloemen eerder op dan buiten.

We kunnen ze dan alvast goed bekijken.

Benodigheden

- 25 biologische bloembollen (verschillende soorten)
- 6 potten met een gat onderin (lege melkpakken werken ook goed als bloempot!)
- 6 schotels
- Hydrokorrels of grind
- Aarde
- 6 plantenstekers, zoals ijslollystokjes
- 'Dagboek van een bol' voor elke leerling
- Zoekkaart bloemen

- Bekijk met de onderbouw:

<https://schooltv.nl/video/huisje-boompje-beestje-het-jaar-rond/#q=bloembollen>

- Bekijk met de bovenbouw (van 5:22 tot 15:30):

<https://schooltv.nl/video/nieuws-uit-de-natuur-bollen-en-knollen/#q=bollen>

Tip

Tip onderbouw: Laat de leerlingen de bollen sorteren. Van welke bollen zijn er het meeste? Van welke het minste? Welke bolsoort is het grootste? Je kunt ook sommen laten leggen met de bollen: 5 bollen met 2 bollen erbij is 7 bollen! Of, voor groep 4: 2 groepjes van 3 (2x3) is 6 bollen.

Tip

Tip bovenbouw: een ui is net als een bloembol een bolsoort. Leer de leerlingen meer over bloembollen door ze een ui te laten doorsnijden. Bollen hebben al het voedsel al in zich en vormen dus alleen wortels om water op te nemen. Het plantje dat er straks uit gaat komen, is in de verschillende lagen (rokken genoemd) al te zien! Kunnen de leerlingen de bolrokken, groeipunt, bolschijf en wortels aanwijzen bij de ui? Laat de leerlingen een tekening maken van de doorsnede waarbij ze de verschillende onderdelen benoemen.

■ Kern

Verdeel de 6 potten en verschillende bloembollen over de tafelgroepjes of vraag steeds een groepje kinderen om bij je te komen tijdens de speel-werkles. Je kunt ook de helft van de klas aan de slag laten gaan met het versieren van hun potje en de andere helft laten planten. Elk groepje leerlingen heeft één pot en één bloembol. Laat de leerlingen een klein laagje grind/hydrokorrels onderin de pot doen. Daarbovenop komt de aarde. Maak een gaatje voor de bloembol, leg die erin (puntje naar boven) en leg wat extra aarde rondom de bol (het puntje mag boven de aarde uitkomen). Laat de kinderen hun namen op de ijslollystokjes schrijven. Zij zijn de komende weken verantwoordelijk voor de verzorging. Weten de leerlingen wat een plantje nodig heeft om te groeien?

Laat de leerlingen de pot op een lichte plek (zoals bij het raam) neerzetten, maar zorg dat de pot niet op of vlakbij de verwarming staat. Bespreek dat de bloembol maar een klein beetje water nodig heeft. De meeste voeding zit immers al in de bol zelf. De aarde mag niet kletsnat zijn.

■ Afsluiting

Laat de leerlingen het 'dagboek van een bol' zien. Hierin kunnen ze elke week een tekening maken van hun bloembol(len). De kinderen van de bovenbouw kunnen de resultaten van hun metingen in een grafiek weergeven. Zorg ervoor dat er elke week een momentje van ongeveer 10 minuten is om de bol na te tekenen (en voor de bovenbouw ook op te meten). Bespreek met de leerlingen wat er is veranderd. Waar komen deze veranderingen vandaan? (Een bol heeft veel voedsel in zich. Van daaruit ontwikkelt zich het plantje en de bloem). Wie heeft er al een knop gezien? Hoe groot is het plantje? Welk plantje is het grootst?

■ Wanneer de plant bloeit

Laat, wanneer de plant bloeit, door de kinderen onderzoeken welke soort bloem ze in hun pot hebben aan de hand van de zoekkaart. Ze kunnen de naam van de plant op de achterkant van hun plantensteker schrijven.

Tip

Als de plant weer afsterft (uitgebloeid is), kun je deze alsnog in de volle grond zetten bij de andere bloembollen. Dan komt 'ie volgend jaar gewoon weer op!

MEER LEZEN

Charlotte Milner

legt in Het bijenboek

(winkel.ivn.nl/het-bijenboek.html)

alles uit over bijen, waarom het een probleem is dat veel bijen verdwijnen, en wat je zelf kunt doen om bijen te helpen.

